

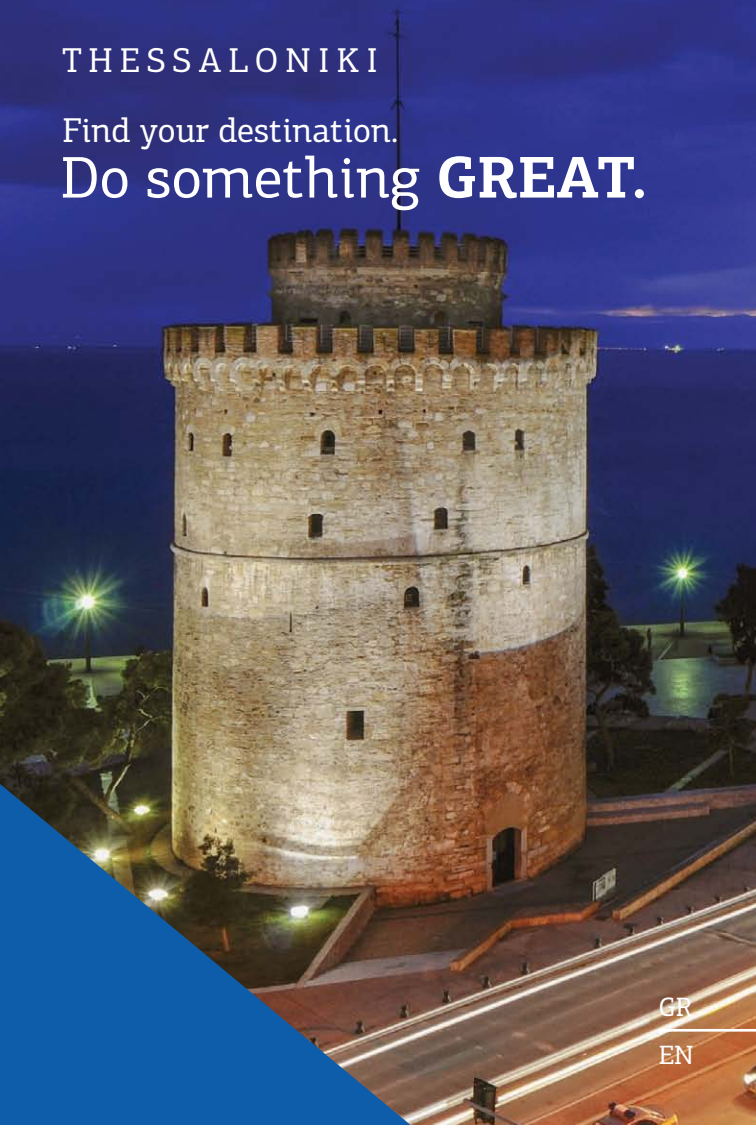

CENTRAL
MACEDONIA
GREECE

THESSALONIKI

Find your destination.

Do something **GREAT.**

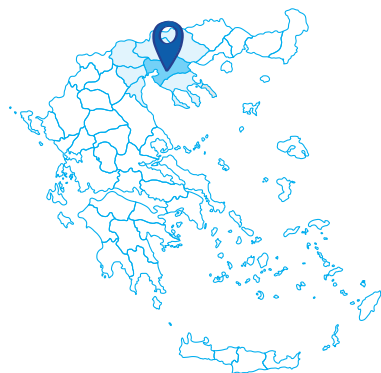

GR
EN

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας Διασχίζοντας την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης

Βρέχεται από θάλασσα σε ανατολή και δύση, προστατεύεται από βουνά σε βορρά και νότο. Και στο κέντρο του, ο τόπος αυτός πλημμυρίζει από κάμπους και λίμνες.

Η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης κυριαρχείται από το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης και ξεχωρίζει σε ιστορία, μνημεία και ομορφιές σε όλα τα σημεία της.

Εκδότης: Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
Επιμέλεια Έκδοσης: Διεύθυνση Τουρισμού Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
Φωτογραφίες: Next Com A.E.
Κείμενα: Next Com A.E.
Μετάφραση: Glossima & Wehrheim
Σχεδίαση - Καλλιτεχνική Επιμέλεια: Next Com A.E.
Εκτύπωση: Data Print
© Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η παρούσα έκδοση δεν είναι προς πώληση.

Απαγορεύεται η χρήση ή η αναδημοσίευση, μέρους ή του συνόλου του παρόντος, με οποιοδήποτε τρόπο, χωρίς την έγγραφη άδεια της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Publisher: Region of Central Macedonia
Editing: Directorate of Tourism of the Region of Central Macedonia
Photos: Next Com S.A.
Texts: Next Com S.A.
Translations: Glossima & Wehrheim
Design - Artistic Editing: Next Com S.A.
Printing: Data Print
© Region of Central Macedonia

This version is not for sale.
The use or republishing of, part or all of the present, in any way, without the written permission of the Region of Central Macedonia is prohibited.

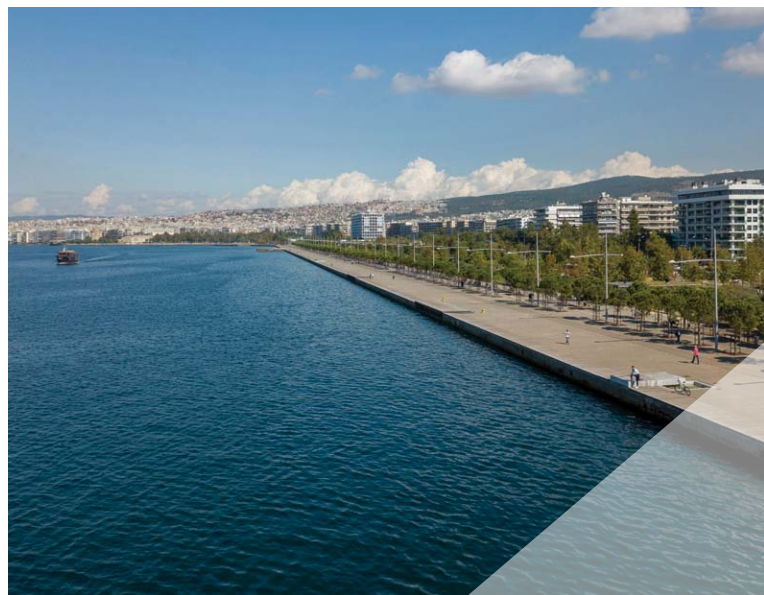

Βυζαντινά μνημεία και κάστρα,
παραθαλάσσιες κωμοπόλεις, αμμουδερές
παραλίες, αμπελώνες και περιβόλια,
δάση και μονοπάτια.

Με τη θάλασσα να βρέχει την πόλη της Θεσσαλονίκης και τα προάστια της, με τους μεγάλους ποταμούς της ευρύτερης περιοχής, τους χείμαρρους και τα ρέματα να εκβάλλουν στις ακτές της και στις λίμνες της, μαζί με όλο το παραθαλάσσιο μέτωπό της, εύκολα θα χαρακτηριζόταν ως η Περιφερειακή Ενότητα των νερών. Τόπος πανάρχαιος, σημαντικός, το μεγάλο Βασίλειο των Μακεδόνων, με σημαντική πολιτική αυτονομία, πέρασμα μεταξύ ανατολής και δύσης. Με την πορεία του στους αιώνες αναδείχθηκε όχι άδικα, τόπος μεγάλης οικονομικής ανάπτυξης.

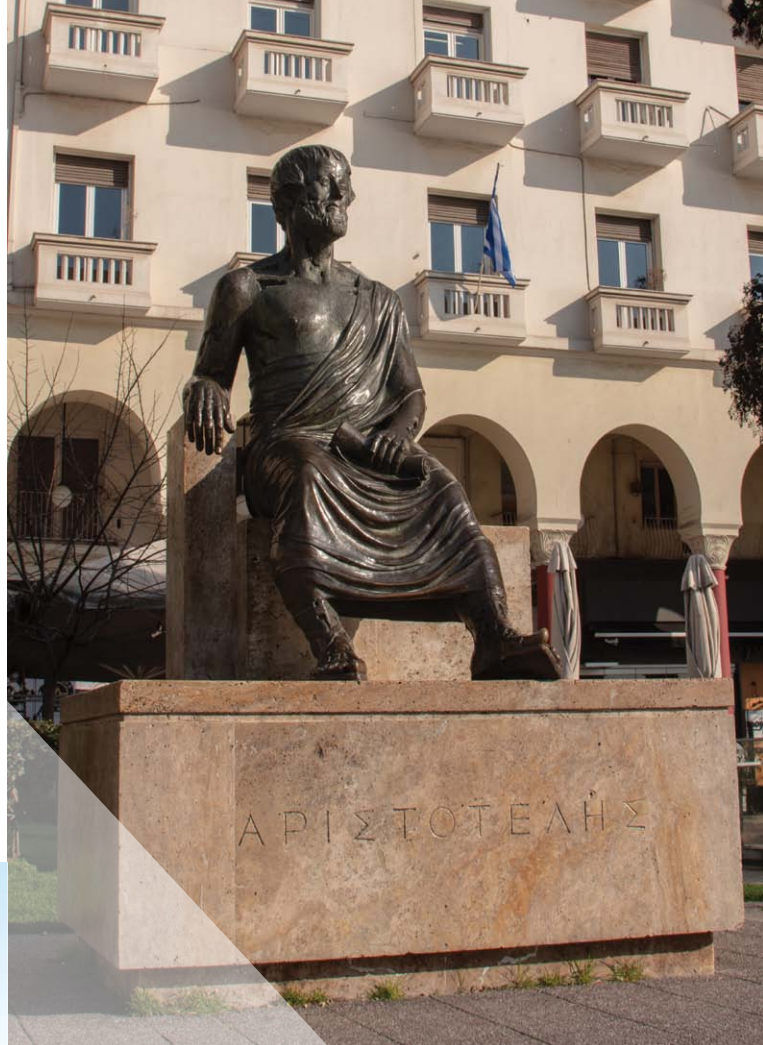

Θεσσαλονίκη... της ιστορίας και του πολιτισμού

Με πληθυσμό περίπου ένα εκατομμύριο, που την καθιστά την πέμπτη μεγαλύτερη και πιο πυκνοκατοικημένη πόλη στα Βαλκάνια και τη δεύτερη πιο πυκνοκατοικημένη της χώρας, η Θεσσαλονίκη είναι το δεύτερο σημαντικό οικονομικό, βιομηχανικό, εμπορικό και πολιτιστικό κέντρο της Ελλάδας και ένας σημαντικός κόμβος μεταφορών για την υπόλοιπη νοτιοανατολική Ευρώπη. Η ίδια η Θεσσαλονίκη δεν αμφισβήτησε ποτέ τη δική της πολιτιστική ταυτότητα και τις χιλιετίες ύπαρξής της. Με μια διαρκή αστική συνέχεια πλέον των δυο χιλιάδων χρόνων, αποτέλεσε ως και τα πρώτα μεσαιωνικά χρόνια μια από τις μεγαλύτερες πόλεις της Ευρώπης. Επιλέχτηκε ως συμβασιλεύουσα πόλη της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και αποτέλεσε ιστορικά μια από τις παλαιότερες και πιο πολυεθνικές και διαθρησκευτικές πόλεις.

Η Θεσσαλονίκη είναι πραγματικά μοναδική, αφού παντρεύει περίτεχνα τη χιλιόχρονη πολυπολιτισμική κληρονομιά της και τα αρχιτεκτονικά της επιτεύγματα σχετιζόμενα με τη Ρωμαϊκή, Βυζαντινή, Οθωμανική και Σεφαραδίτικη ιστορία και παράδοση. Τόπος που όμοιό του δεν είχε ξαναδεί ο Απόστολος Παύλος, πολυφυλετικός και πολυάνθρωπος, με εβραϊκή Συναγωγή, στην οποία κήρυξε και στη συνέχεια κατέθεσε την περίφημη Επιστολή του προς Θεσσαλονικείς.

Με ένα πληθυσμό 150.000 και πλέον φοιτητών, η Θεσσαλονίκη διαθέτει ένα δημιουργικό κίνημα μιας νεανικής κουλτούρας κάτω των 30, την οποία δεν πρόκειται να συναντήσετε πουθενά αλλού στην Ευρώπη. Οι πρωτοποριακές δράσεις και η δημιουργική της τέχνη, τα καφέ, μπαρ και κλαμπ ικανά να εξυπηρετήσουν έναν πληθυσμό διπλάσιο από το μέγεθός της, χώροι τέχνης και ψυχαγωγίας all-in-one, τα πολυάριθμα και τόσο σημαντικά μνημεία της, η μοναδική της γαστρονομία και η ανεμπόδιστη αστική παραλία των 5 χλμ., ένα κόσμημα με μοναδική κλωρίδα και χώρους για δραστηριότητες, καθιστούν τη Θεσσαλονίκη ένα μεγάλο προορισμό που δεν πρέπει να χάσετε. Τα φεστιβάλ, σήμερα, χαρακτηρίζουν την πόλη. Με το «Φεστιβάλ Δημητρίων», από τη «Χρυσή Εποχή» της βυζαντινής περιόδου της πόλης και τα Διεθνή Φεστιβάλ Κινηματογράφου και Ντοκιμαντέρ, να προσελκύουν κάθε χρόνο πολλούς λάτρεις της τέχνης στην πόλη.

Η πλατεία Αριστοτέλους αποτελεί τη μεγαλύτερη και σημαντικότερη πλατεία της Θεσσαλονίκης. Ένα σημείο σύνδεσης με το παρελθόν της πόλης και παράλληλα η πληρέστερη και απτή εκδοχή του σχεδίου του Ερνέστ Εμπράρ που ανέλαβε να αναμορφώσει τη Θεσσαλονίκη μετά την πυρκαγιά του 1917¹. Στο πάνω μέρος της συνυπάρχουν η Βυζαντινή εκκλησία της “Παναγίας των Χαλκένων”, το Οθωμανικό “Μπέη Χαράμι” και η “Ρωμαϊκή Αγορά”, αποδεικνύοντας την πολυπολιτισμική συνύπαρξη της πόλης. Κι ακόμη πιο πάνω ο εμβληματικός πεντάκλιτος Βυζαντινός ναός της πόλης, ο Άγιος Δημήτριος, με τον τεράστιο περίγυρο.

Αυτή η μακρόστενη μεγάλη πλατεία με τα γύρω στενά της, φιλοξενεί μεγάλο μέρος της καθημερινής ζωής της πόλης. Η αρχιτεκτονική της είναι γεμάτη από λεπτομέρειες που παραπέμπουν σε ευρωπαϊκά και αποικιακά πρότυπα ενώ διακρίνονται και οι νεοβυζαντινές τάσεις. Στο κάτω μέρος της Πλατείας δεσπόζει ο χώρος που κάποτε υπήρχε το φημισμένο εκπαιδευτήριο των Εβραίων της Θεσσαλονίκης “Αλιάνς”. Ακριβώς απέναντι, στεγάζεται το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Η πλατεία Αριστοτέλους αποτελεί μια ενιαία αρχιτεκτονική σύλληψη, που έχει χαρακτηριστεί από ειδικούς μελετητές ως το πρώτο μεγάλο έργο της ευρωπαϊκής πολεοδομίας του 20ου αιώνα¹.

Σε απόσταση αναπνοής από το Λιμάνι και την ιστορική προβλήτα Α, σημείο συνάντησης νέων, τα “Λαδάδικα” είναι η περιοχή που θα γνωρίσουν πρώτα οι επιβάτες των κρουαζιερόπλοι-

ων, σημείο όπου το χθες συναντά το σήμερα. Η αγορά δημπιακών και εδώδιμων αποικιακών που λειτουργεί από τον 16ο αιώνα¹ αποτελεί μια από τις πλέον ζωντανές και πολύβουες περιοχές του ιστορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης. Η περιοχή που έμεινε άθικτη από την πυρκαγιά του 1917¹ διατηρεί ως σήμερα πολλά στοιχεία από τον παλιό χαρακτήρα της. Οι εμπορικές δραστηριότητες στα Λαδάδικα αναπτύχθηκαν πάνω στο Βυζαντινό λιμάνι, ενώ κατά την Οθωμανική περίοδο ονομαζόταν “Αιγυπτιακή αγορά”. Η διάνοιξη της οδού Τοιμισκή χώρισε την περιοχή σε Άνω και Κάτω Λαδάδικα. Τα Άνω διατηρούν ως σήμερα ένα μεικτό χαρακτήρα, εμπορικό και διασκέδασης συνάμα και αποτελούν μία από τις πιο γοητευτικές περιοχές της Θεσσαλονίκης εμπλουτίζοντας διαρκώς την ταυτότητά τους.

Τα Κάτω αποτελούν αποκλειστικά ένα κεντρικό σημείο διασκέδασης και ειδικά τις νυχτερινές ώρες, τα στενά σοκάκια της περιοχής γεμίζουν κόσμο που απολαμβάνει την έντονη νυχτερινή ζωή της πόλης. Μικρά, αλλά και μεγαλύτερα εστιατόρια, μπιστρό με ξεχωριστό χαρακτήρα, μπαρ, μπουραρίες, χώροι

με ζωντανή μουσική συνθέτουν μια μοναδική ατμόσφαιρα, η οποία ανταποκρίνεται πλήρως στη φήμη της, η οποία έχει ξεπεράσει τα όρια της πόλης.

Ένα μεγάλο κομμάτι της προσοχής σας, κερδίζει η οδός Εδέσσης που είναι γεμάτη από ιστορίες που κρύβονται πίσω από τα κτήρια της, το Μπενσουσάν Χαν, μια εμπορική στοά γνωστή ως passage Kyrtsi, μία από τις τόσες πολλές εμπορικές στοές της πόλης, αλλά και μέγαρα που χρονολογούνται στα τέλη του 19ου αιώνα¹ και στις αρχές του 20ου¹. Ξεχωρίζει το Μέγαρο Νάτσινα, με τα κομψά κιγκλιδώματα, την αρμονία των παραθύρων που αναδεικνύουν το κτήριο ως ένα από τα ωραιότερα της Θεσσαλονίκης και τα πλέον αναγνωρίσιμα της περιοχής του παλαιά ονομαζόμενου Φραγκομαχαλά. Μίας Θεσσαλονίκης που παντρεύει σε όλο της το κέντρο, αλλά και στα ανατολικά της στην παλιά Λεωφόρο των Εξοχών, τα ρεύματα του Bauhaus και του εκλεκτικισμού, του νεοκλασικισμού και του τουρκο-μπαρόκ, της art nouveau και του ροκοκό.

Από τις πιο γοητευτικές αλλά και φημισμένες περιοχές της Θεσσαλονίκης, η Άνω Πόλη διατηρεί σχεδόν ατόφια τη μνήμη της ιστορίας. Πρωτοκατοικήθηκε τον 4ο αιώνα¹ από χριστιανικές οικογένειες αλλά μέχρι τον 16ο¹ είχε διαμορφωθεί ως

η κατεχοχίν τουρκική συνοικία, με εξαίρεση τις Βυζαντινές μονές και τους ναούς της περιοχής. Τα σπίτια αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα της μακεδονίτικης αρχιτεκτονικής στα οποία ωστόσο ενσωματώνονται επιρροές από ευρωπαϊκά αρχιτεκτονικά ρεύματα.

Οι στενοί δρόμοι, τα καλντερίμια, οι απότομες ανηφορίες, οι κήποι των σπιτιών, μεταφέρουν μέχρι τις μέρες μας, μια ατμόσφαιρα της παλιάς πόλης από την οποία δε λείπουν τα σημαντικά μνημεία. Περιπατώντας θα βρεθείτε μπροστά σε μεσαιωνικές εκκλησίες που κρύβουν σπάνιους καλλιτεχνικούς θησαυρούς, όπως: ο Άγιος Νικόλαος ο Ορφανός, ο Όσιος Δαβίδ, η Μονή Βλατάδων. Στο Τσινάρι μοιάζει να σταμάτησε ο χρόνος και γύρω του μπορεί κανείς να διακρίνει τη χαρακτηριστική μακεδονίτικη αρχιτεκτονική των αρχών του 20ου αιώνα¹. Είναι ευτύχημα που την περιοχή δεν άγγιξαν οι φλόγες του 1917¹, με αποτέλεσμα να αποτελεί ένα σημείο σύνδεσης με πολλές και διαφορετικές ιστορικές φάσεις της πόλης, διατηρώντας τον χαρακτήρα μιας παλιάς γειτονιάς.

Πιο πέρα, το Κουλέ Καφέ, ένα ακόμη σημείο που μας συνδέει με το παρελθόν της Θεσσαλονίκης. Τα βλέμματα τραβά το κτήριο της οδού Κρίστου και δίπλα του το μοναδικό Βυζα-

ντινό λουτρό, μνημείο κι αυτό παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO. Η περιοχή αυτή, που ξεκινά από την Άνω Πόλη και τελειώνει μπροστά από το σπίτι και μουσείο του Κεμάλ Ατατούρκ είναι από τις πιο ενδιαφέρουσες και πυκνές σε αφηγήσεις. Από εκεί και κατεβαίνοντας προς τη θάλασσα, παράλληλα με τα ανατολικά Βυζαντινά τείχη συναντάτε τον Λευκό Πύργο, που κτίστηκε το 15ο αιώνα¹ στη θέση του παλαιότερου πύργου της βυζαντινής οχύρωσης της Θεσσαλονίκης, στο σημείο που το ανατολικό τείχος συναντούσε το τείχος της θάλασσας. Γνωστός στο πέρασμα του χρόνου με διάφορες ονομασίες, «Πύργος του Λέοντος», «Πύργος της Καλαμαριάς», όπως και «Πύργος των Γενιτοάρων» και «Πύργος του αίματος» (Κανλή Κουλέ), όταν έγινε φυλακή και τόπος εκτέλεσης καταδίκων. Το 1883¹, ο Πύργος ασπρίζεται και του δίνεται η ονομασία Λευκός (Μπεγιάζ Κουλέ), η σημερινή του ονομασία. Αδι-αμφισβήτητο σύμβολο της Θεσσαλονίκης, αφού από το 1911¹ στέκει μόνος στην παραλία, ύστερα από την κατεδάφιση του θαλάσσιου και του ανατολικού τείχους. Σήμερα, φιλοξενεί την έκθεση που παρουσιάζει όλες τις όψεις της μακραίωνης και απίστευτα ενδιαφέρουσας ιστορίας της πόλης. Στο κέντρο της πόλης, τα θορυβώδη και γεμάτα ένταση στενά που ασφυκτιούν από κόσμο μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες, ιδίως τα βράδια της Παρασκευής και του Σαββάτου, σας καλούν να ζήσετε τον παλμό της.

Θεσσαλονίκη... των τεσσάρων εποχών και των ατελείωτων επιλογών

Η Θεσσαλονίκη διαθέτει αυτή τη μεγάλη και δυνατή νυχτερινή ζωή κατά τη διάρκεια όλου του έτους, πράγμα που δε θα συναντήσετε εύκολα αλλού. Η Θεσσαλονίκη όμως δεν είναι μόνο το κέντρο της. Περιβάλλεται, σε ελάχιστο χρόνο από το κέντρο της, από όμορφες γειτονιές, αμμουδερές παραλίες, μνημεία της φύσης, ιστορικά δάση και οικισμούς που λειτουργούν αυτόνομα από την πόλη, αλλά και συμπληρωματικά της. Περιαστικά της πόλης, οι αμμουδερές ακτές της Περαιάς, της Αγίας Τριάδας, της Μπχανιώνας και του Αγγελοχωρίου, με τα ζεστά νερά και τα γραφικά ταβερνάκια πάνω στο κύμα, προσβάσιμες και με τα караβάκια από το Λιμάνι και την παραλία της πόλης. Λίγο πιο πέρα, η Επανομή, με τον υγροβιότοπό της, τις παραλίες της και τους φημισμένους αμπελώνες της.

Από την άλλη πλευρά της πόλης, το Δέλτα του Αξιού με τον μεγάλο υγροβιότοπο, που εμπλουτίζεται με τα νερά του Λουδία και του Γαλλικού. Με την πλούσια πανίδα του στον μυλό της πόλης, τόπο νεροβούβαλων και αποδημητικών πουλιών και τους μοναδικούς στην Ελλάδα ορυζώνες της Χαλάστρας να καταλαμβάνουν το ένα τρίτο της έκτασης του. Εκεί, στις παρυφές του Δέλτα και τις ακτές του Θερμαϊκού κόλπου συναντάει κανείς και τις εντυπωσιακές εγκαταστάσεις των μυθοκαλλιεργητών της περιοχής. Οστρακοειδή που εξάγονται στις καλύτερες αγορές του κόσμου. Με τις αγέλες των άγριων αλόγων από φυλές επηρεασμένες από τη Θεσσαλία και την Πίνδο, που αν είστε τυχεροί θα τα πετύχετε να βοσκούν στα λιβάδια του Δέλτα, κλείνει η περιήγησή σας στα δυτικά τοπία της Θεσσαλονίκης.

Βορειανατολικά και πηγαίνοντας στα όρια του μεγάλου τροφοδότη κάμπου της Θεσσαλονίκης, το ιστορικό χωριό της Γέφυρας, τόπος παράδοσης των Οθωμανικών δυνάμεων στον Ελληνικό Στρατό, με το Μουσείο των Βαλκανικών πολέμων και λίγο πιο βορειοδυτικά το Βυζαντινό Κοιμητήριο των Βογομίλων με τους από τον 10 μ.Χ. αιώνα¹, τεράστιους πέτρινους στρόγγυλους σταυρούς, φτιαγμένους από τους Βογόμιλους, τους κοινωνικό-πολιτικούς κινηματίες, τους “αιρετικούς” χριστιανούς του Βυζαντίου.

Στα δυτικά της πόλης, απλώνεται ο μεγάλος κάμπος και βορειανατολικά ο κάμπος των λιμνών και οι λίμνες του Λαγκαδά και της Βόλβης, που περιβάλλονται από γραφικά χωριά, με τον Λαγκαδά να αποτελεί κέντρο αυτού του τμήματος της Περιφερειακής Ενότητας, φημισμένο για τα αναστενάρια του και τα λουτρά του και τον Σοχό στις πλαγιές του Βερτίσκου, γνωστό για τους αμπελώνες του και τα καρναβάλια του. Ακόμη ανατολικότερα τα Μακεδονικά Τέμπη με το κάστρο της Ρεντίνας και τον οχυρωμένο Βυζαντινό οικισμό της Μυγδονικής Ρεντίνας, να καταλήγουν στο ανατολικό παραθαλάσσιο μέτωπο με τον Σταυρό και την Ασπροβάλτα. Στα στενά και στην αρχαία Αρέθουσα ο τραγικός ποιητής Ευριπίδης έχασε τη ζωή του και στα κώματά της φιλοξενήθηκε για πάντα.

Και πάνω από την πόλη της Θεσσαλονίκης, πάνω απ’ όλα όσα μπορείτε να χαρείτε σε αυτόν το μεγάλο τόπο, ο Χορτιάτης, ένα βουνό ανάσα και αφορμή απόδρασης για την αστική μητρόπολη που κυριαρχεί με τον όγκο του και το ύψος του σε όλη την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης. Στις νότιες πλαγιές του Χορτιάτη, οι πέτρινοι παραδοσιακοί οικισμοί σε καλούν. Το Λιβάδι και η Περιστέρα, τα Πετροκέρασα και ο ιστορικός από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο οικισμός του Χορτιάτη. Ενώ χαμπλότερα, το φυσικό μεταλλικό νερό της Σουρωτής αναβλύζει από τον Ανθεμούντα ποταμό.

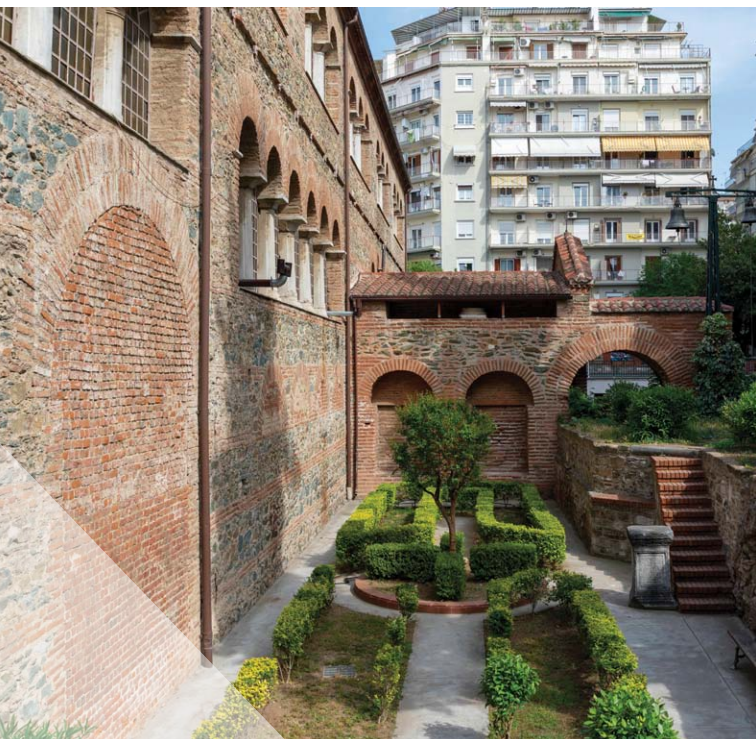

Θεσσαλονίκη...

Μέκκα πολιτισμού και ιστορίας

Η Θεσσαλονίκη ιδρύθηκε ως αστικό κέντρο από τον Κάσσανδρο, στρατηγό του Φίλιππου Β, το 316 π.Χ.¹ και την ονόμασε με το όνομα της αδελφής του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Μέρος της οικιστικής πολιτικής των διαδόχων του Μεγάλου Αλεξάνδρου, με στόχο τη δημιουργία ισχυρών πόλεων σε βασικές τοποθεσίες για τη διασφάλιση της επικοινωνίας μεταξύ της πολιτείας της Μακεδονίας και του υπόλοιπου κόσμου. Ο ιστορικός χαρακτήρας της Θεσσαλονίκης συνδέεται άμεσα και με τη βυζαντινή ζωή της. Η περιτοιχισμένη πόλη και τα μνημεία της θα μπορούσαν λογικά να περιγραφούν ως ένα ανοιχτό μουσείο. Ανοιχτό μουσείο-πόλη που αναπτύχθηκε μέσα στους αιώνες με κάθε τρόπο, διαδραματίζοντας συχνά πρωταγωνιστικό ρόλο, αποδεικνύοντας έτσι τη μεγάλη σημασία και τη θέση της στη δομή του κράτους. Κάθε γειτονιά της πόλης σήμερα διατηρεί το Βυζαντινό ή μεταβυζαντινό στοιχείο της από μια άλλη εποχή, όταν η πόλη ήταν η Συμ-βασιλεύουσα μιας πολύ ισχυρής και στη συνέχεια παρακμάζουσας Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Στη συνέχεια, αποτέλεσε κέντρο και βασικός κόμβος της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Η πόλη ήταν αρκετά τυχερή για να διατηρήσει κυρίως τα μνημεία του ένδοξου θρησκευτικού της παρελθόντος.

Δεκαπέντε μνημεία της πόλης στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO

Όλα τα μνημεία της πόλης, Ρωμαϊκά, Βυζαντινά, Μεταβυζαντινά, Οθωμανικά έχουν κηρυχθεί ως ιστορικά μνημεία. Δεκαπέντε από αυτά, τα παλαιοχριστιανικά-βυζαντινά μνημεία της πόλης, εντάσσονται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, μαζί με το ισχυρό οχυρωματικό τείχος, μήκους 8 χιλιομέτρων που χρονολογείται από την ίδρυση της πόλης στα τέλη του 4ου αιώνα¹. Οι εντυπωσιακές αυτές οχυρωματικές κατασκευές με προσθήκες αμυντικών κτισμάτων και πύργων σε διαφορετικές περιόδους της ιστορίας, σας ταξιδεύουν πίσω στο χρόνο! Επισκεφτείτε το Επταπύργιο, τον Πύργο του Τριγωνίου, ένα από τα πιο εντυπωσιακά σημεία των τειχών, που κρησιμοποιήθηκε ως οπλοστάσιο και πύργος πυροβολικού καθώς και την Πορτάρα, την κύρια πύλη των τειχών. Η θέα της πόλης και του Θερμαϊκού Κόλπου από εδώ είναι μοναδική!

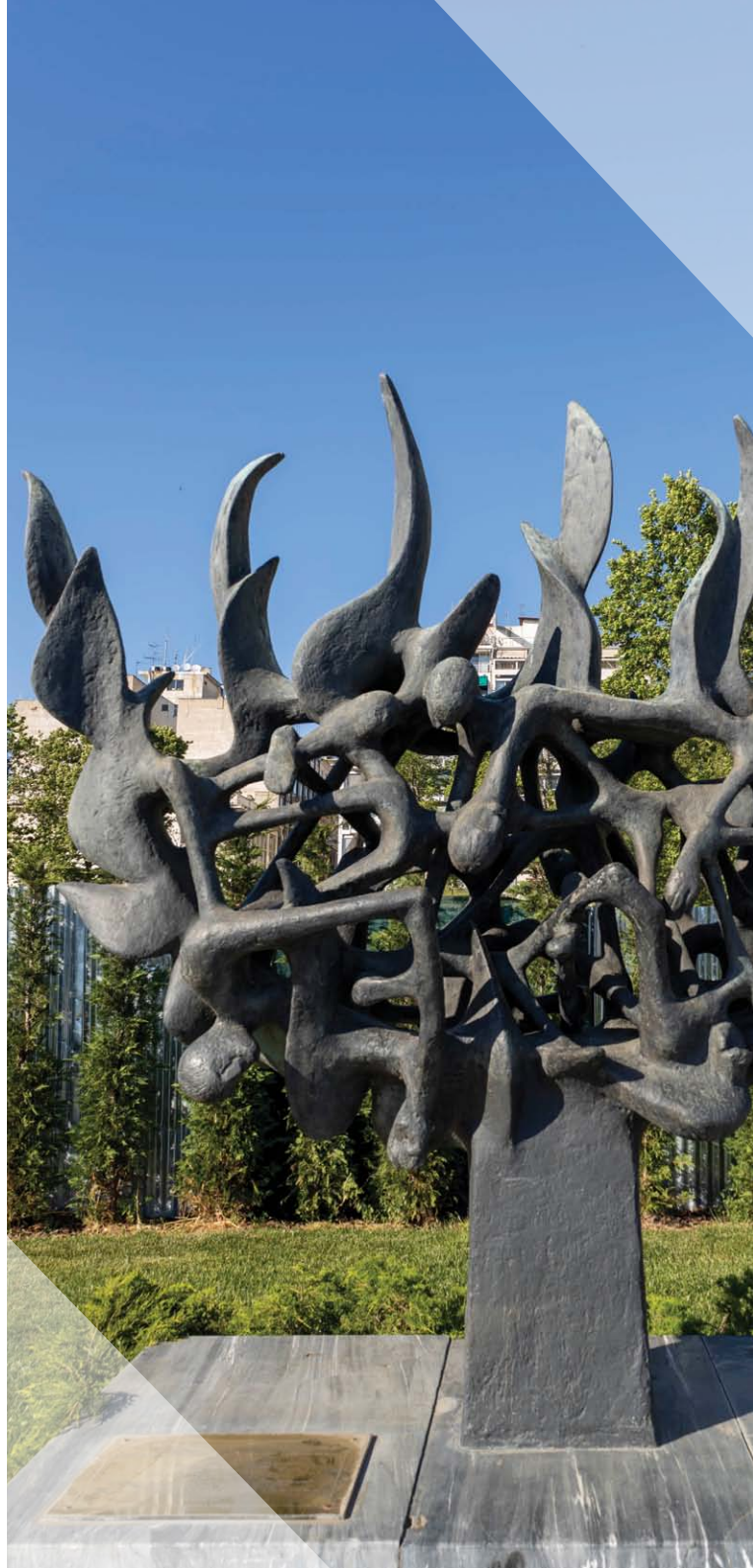

Η μόνη εξαίρεση από τον λατρευτικό ή αμυντικό χαρακτήρα των Βυζαντινών της μνημείων, είναι ο μικρός Βυζαντινός λουτρός στην άκρη της Άνω Πόλης. Οι εκκλησίες της πόλης ακολουθούν την ποικιλία των αρχιτεκτονικών παραδόσεων της Βυζαντινής αρχιτεκτονικής. Από το κυρίαρχο στυλ της Παλαιοχριστιανικής Βασιλικής, περνά στη μεταβατική θολωτή εκκλησία της πρώιμης Βυζαντινής περιόδου, στη συνέχεια στη Μεσοβυζαντινή εποχή, και τελειώνει με τις εκκλησίες της Ύστερης Βυζαντινής εποχής. Από τα 15 κορυφαία μνημεία της UNESCO ξεχωρίζουν η Ροτόντα με τα μοναδικά ψηφιδωτά της, χτισμένη στον άξονα της Πομπικής οδού που τη συνέδεε με το θαυμαστό Ανακτορικό συγκρότημα του Γαλερίου και την Καμάρα ανάμεσα τους, η Βασιλική του προσάτη Αγίου της πόλης Δημητρίου και τα θαυμαστά ανεικονικά ψηφιδωτά της Αγίας Σοφίας που όμοιά τους έχει μόνο η Αγία Ειρήνη στην Κωνσταντινούπολη, η Αχειροποίητος, ο Άγιος Νικόλαος του Ορφανού, η Πατριαρχική Μονή Βλατάδων, ο Άγιος Παντελεήμονας, η Παναγία των Χαλκένων, ο βυθισμένος Ναός του Σωτήρος και ακόμη άλλους τόσους. Μνημεία όλα περικλεισμένα εντός των αρχαίων τειχών. Για το λόγο αυτό η Θεσσαλονίκη, όχι άδικα, χαρακτηρίζεται ως σήμερα πόλη με την ισχυρότερη και πιο ορατή βυζαντινή κληρονομιά μετά την Κωνσταντινούπολη.

Η Ρωμαϊκή Αγορά και το Ανακτορικό Συγκρότημα του Γαλερίου, που αποτελούν τους δύο εμβληματικούς αρχαιολογικούς χώρους της πόλης και τα αναρίθμητα ευρήματα, σε ισόγεια κτηρίων και σε κήπους, υπόγεια πολυκατοικιών και αυλές, μακεδονικούς τάφους, παλαιοχριστιανικά, οθωμανικά και αρχαιοελληνικά κοιμητήρια, θα σας δώσουν την αίσθηση μιας πόλης που ζει ακόμη και σήμερα σε αγαστή συνεργασία με το παρελθόν της.

Και στα Οθωμανικά της μνημεία η πόλη όμως έχει να επιδείξει θαύματα. Με τον Λευκό Πύργο να κρατάει τα σκήπτρα της δόξας και το Μπεζεστένι, το γνωστό στους ντόπιους ως Αλκαζάρ και Λουτρά Παράδεισος, τα Γενί και Γιαχουντί Χαμάμ, το Αλατζά Ιμαρέτ και τόσα άλλα.

Η πόλη, που για αιώνες και μετά την άφιξη των ισπανόφωνων Εβραίων το 1492¹ ονομαζόταν η «Ιερουσαλήμ των Βαλκανίων», διαθέτει σήμερα και μετά το Ολοκαύτωμα όπου η συντριπτική πλειοψηφία των Θεσσαλονικέων Εβραίων δεν επέστρεψε ποτέ στα πάτρια εδάφη, μνημεία και σημεία μνήμης του Εβραϊκού της παρελθόντος. Με τη Συνα-

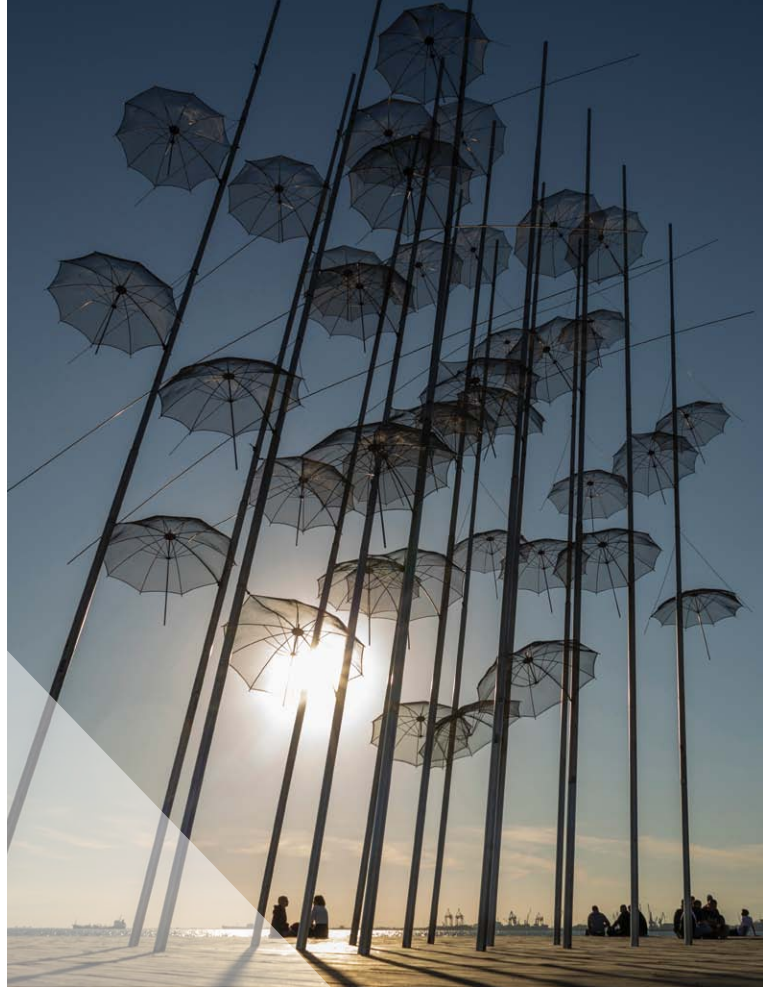

γωγή των Μοναστηριωτών να δέχεται τις περισσότερες επισκέψεις και την Πλατεία Ελευθερίας και τον Παλιό Σιδηροδρομικό Σταθμό να κρατούν το βάρος της Μνήμης. Παράλληλα, οι εντυπωσιακά διατηρημένες βίλες της Λεωφόρου Βασιλίσσης Όλγας, παλαιά Δρόμος των Εξοχών, στέκουν ως υπενθύμιση μιας ιστορικής και ακμάζουσας Εβραϊκής κοινότητας.

30 και πλέον μουσεία, αμύθητος πολιτιστικός πλούτος

Κι αν όλα αυτά δεν αρκούν για να σας συγκινήσουν, τα 30 και πλέον μουσεία της, όπως το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού και το Αρχαιολογικό Μουσείο, το Εβραϊκό Μουσείο και το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης με τη μεγαλύτερη και σημαντικότερη συλλογή της Ρωσικής Πρωτοπορίας, το Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης με τον πυρήνα της Συλλογής Ιόλα, σίγουρα θα σας φέρουν στην πόλη.

Κάθε γειτονιά της πόλης και κάθε μέρος της Περιφερειακής Ενότητας μοιάζουν να είναι αφιερωμένα σε όσους τα κατοίκησαν, τα κατέκτησαν και τα αποίκισαν, αλλά και στους πρόσφυγες που τα εποίκισαν. Μνημεία μικρά και ίχνη πολιτισμών είναι διάσπαρτα, σε πλαγιές, κάμπους και βουνά, σε χωριά και κωμοπόλεις. Βγαίνοντας από την πόλη και φθάνοντας στα Ιαματικά Λουτρά του Λαγκαδά, εντυπωσιάζουν οι δύο Βυζαντινοί λουτροί, που βρίσκονται στην περιοχή. Ως μνημείο είναι το πιο σημαντικό Βυζαντινό κτίσμα με χρήση λουτήρα παρόμοιας φύσης σε όλη τη Βόρεια Ελλάδα, διαφέροντας ως προς τη μορφή και τη λειτουργία από άλλα κτήρια με χρήση χαμάμ, όπως τα Λουτρά Παράδεισος και το Λουτρό της Αγοράς στη Θεσσα-

λονίκη. Με εξαίρεση τους Βυζαντινούς Ναούς της Θεσσαλονίκης, είναι ένα από τα ελάχιστα μνημεία που διατηρούν μέχρι σήμερα την αρχική τους χρήση. Η Απολλωνία, μία περιοχή της αρχαίας Μυγδονίας, που πρωτοκατοικήθηκε τον 5ο αιώνα π.Χ.¹ με τον χαμένο σήμερα ναό-κόσμημα του Απόλλωνα, στην άκρη του οποίου σύμφωνα με την παράδοση υπάρχει το βήμα του Αποστόλου Παύλου, εκεί που στάθηκε στο πέρασμά του προς τη Θεσσαλονίκη, ακολουθώντας την Εγνατία οδό και τον σκιερό πλάτανο δίπλα του, διατηρητέο Μνημείο της Φύσης.

Λίγο βορειότερα η Όσσα αποτελεί έναν από τους παλαιότερους και γραφικότερους οικισμούς της Κεντρικής Μακεδονίας. Από την άλλη πλευρά της πόλης και πάνω στον Χορτιάτη και στο ομώνυμο χωριό, ο ναός της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, είναι ένα από τα σπουδαιότερα βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης και χρονολογείται από τον 12ο αιώνα μ.Χ.¹, με υπέροχες σωζόμενες τοιχογραφίες, ενταγμένος κάποτε στη μεγάλη Μονή των Χορταϊτών.

Θεσσαλονίκη... των αντιθέσεων, της περιήγησης και της αδρεναλίνης

Χτισμένη στις παρυφές του Κέδρινου Λόφου από τη μια και τον κόλπο του Θερμαϊκού από την άλλη, η πόλη έχει το προνόμιο να προσφέρει εκτός από αστικές, ορεινές και θαλάσσιες δραστηριότητες, για μικρούς και μεγάλους.

Η Θεσσαλονίκη είναι μια πόλη που πιστεύει στη δημιουργική δύναμη των παιδιών και αυτήν νιώθει ότι οφείλει να την καλλιεργεί. Ακόμα και όταν αυτά τα παιδιά και οι οικογένειές τους είναι επισκέπτες σε αυτήν την πόλη. Είναι ένας προορισμός φιλικός για όλη την οικογένεια.

Είναι ένας τόπος που σας καλεί να τον γνωρίσετε μέσα από τα μουσεία, τα αξιοθέατα, τις επισκέψεις στα πάρκα, τις βόλτες με ποδήλατο, τις δράσεις για παιδιά και να εξερευνήσετε διαδρομές για όλη την οικογένεια.

Από το λιμάνι μπορείτε να διασχίσετε με το ποδήλατο τη Νέα Παραλία και να φτάσετε μέχρι το Μέγαρο Μουσικής, μία διαδρομή 5 χιλιομέτρων, ή να επιβιβαστείτε στα караβάκια που ταξιδεύουν τους θερινούς μήνες ως τους Νέους Επιβάτες και την Περαιά, εκεί που είχαν κάποτε τις εξοχικές κατοικίες τους οι Θεσσαλονικείς. Εκεί είναι σίγουρο ότι θα απολαύσετε τις αμμουδερές παραλίες και θα

Στις πλαγιές του ίδιου βουνού και λίγο χαμηλότερα, δάση, λίμνες, περιπατητικά μονοπάτια και γεωλογικοί σχηματισμοί και ανάμεσά τους τα γραφικά χωριά της Περιστεράς και του Λιβαδίου με τα πετρόχτιστα σπίτια, του Μονοπήγαδου, των Βασιλικών και του Αγίου Αντωνίου και η ιστορική Μονή της Αγίας Αναστασίας.

Ενώ στην ανατολική πλευρά της Περιφερειακής Ενότητας, το Βυζαντινό Κάστρο της Ρεντίνας, βρίσκεται επάνω στην κορυφή ενός λόφου, δίπλα στο Ρήχιο ποταμό, στη δυτική είσοδο των Στενών των Μακεδονικών Τεμπών. Κατοικήθηκε συνεχώς από την αρχαιότητα μέχρι και τα πρώτα χρόνια της τουρκοκρατίας. Δίπλα στη Ρεντίνα, οι Νυμφόπετρες, ο τύμβος και τα Οθωμανικά λουτρά της Απολλωνίας, ο Βυζαντινός πύργος των Βρασανών, ο ελληνιστικός οικισμός της Ασπροβάλτας. Αναρίθμητα τα αρχαιολογικά, βυζαντινά, μουσουλμανικά και νεότερα μνημεία και ιστορικά ίχνη, μαρτυρούν την πορεία και εξέλιξη της περιοχής στο ρου της ιστορίας. Και σίγουρα αποτελούν πρόκληση και γνωσιακή εμπειρία για όσους από εσάς τολμήσετε να τα ανακαλύψετε.

βρείτε πολλές ψαροταβέρνες με φρέσκο ψάρι και τραπεζάκια πάνω στο κύμα. Ένα παραθαλάσσιο μέτωπο πολλών χιλιομέτρων μέχρι και την Επανομή, με ανοιχτές παραλίες που φιλοξενούν θαλάσσιες δραστηριότητες, windsurfing, sea kayaking, kitesurf, ποδηλατάδες, ναυάγια και υγροβιότοπους. Αντίστοιχα και από την ανατολική πλευρά της Περιφερειακής Ενότητας οι παραλίες της Ασπροβάλτας και του Σταυρού αποτελούν πόλο έλξης πολλών Θεσσαλονικέων και τουριστών, σε ένα τοπίο που συνδυάζει απόλυτα το δάσος με τη θάλασσα, με σπορ πάνω στην άμμο, ψάρεμα και εκδρομές ιστιοπλοΐας.

Ενώ λίγο πιο μέσα και στην κοιλάδα των λιμνών το πέταγμα των αερόστατων θα σας ενθουσιάσει. Η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης από άκρη σε άκρη προσφέρει και προσφέρεται για όλες τις υπαίθριες δραστηριότητες και σπορ, από τις θαλάσσιες έως και τις ορεινές. Η ορεινή γραμμή του Βερτίσκου και οι κατάφυτες πλαγιές του Χορτιάτη με τα μονοπάτια τους και τις ποδηλατικές διαδρομές τους. Η μοναδική εμπειρία του «παραπέντε» στις απέναντι πλαγιές του Αγίου Αντωνίου, για όσους αναζητούν την περιπέτεια, το αίσθημα της ελευθερίας και τις μαγικές εικόνες.

Τα ιαματικά λουτρά του Λαγκαδά, μια ανάσα από τη Θεσσαλονίκη, προσφέρουν ηρεμία και ευεξία. Και βέβαια, όσοι από εσάς αγαπάτε την παρατήρηση πουλιών, δύο από τους σημαντικότερους υγροβιότοπους της Ελλάδας, φιλοξενούνται εδώ. Το Δέλ-

τα του Αξιού, σε 22.000 στρέμματα φιλοξενεί πλήθος πουλιών και το υπέροχο και καταπράσινο παραποτάμιο δάσος του, ταυτόχρονα με τους νεροβούβαλους και τις αγέλες άγριων αλόγων και τις ανθρώπινες δραστηριότητες της ρυζοκαλλιέργειας και της μυδοκαλλιέργειας. Και ο υγροβιότοπος των λιμνών Βόλβης και Λαγκαδά, τόπος τόσο σημαντικός για τα διαβατικά πουλιά, με οργιώδη βλάστηση που θα σας δώσει την ευκαιρία να θαυμάσετε από κοντά, τους ερωδιούς, τους πελαργούς και τα φλαμίνγκος, που βρίσκουν καταφύγιο στην αγκαλιά της λίμνης. Η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης είναι ένας πραγματικά μεγάλος τόπος για πολλές και διαφορετικές εμπειρίες.

Θεσσαλονίκη... των επιχειρηματικών και επιστημονικών διοργανώσεων

Με τόσους πολλούς και διαφορετικούς συνεδριακούς χώρους, ένα είναι βέβαιο: ότι σίγουρα θα υπάρχει κάποιος και για εσάς που ενδιαφέρεστε για τη διοργάνωση της δικής σας συνάντησης. 19 Συνεδριακοί χώροι² και 39 Ξενοδοχεία² με συνεδριακές εγκαταστάσεις, όλοι προσφέρουν την πιο σύγχρονη τεχνολογία και φυσικά υπηρεσίες του επιπέδου που περιμένετε. Η πόλη συνδέεται αεροπορικά με τουλάχιστον 24 χώρες⁵, ενώ 38 αεροπορικές εταιρείες³ την προτιμούν ως προορισμό. Με σχεδόν 300 ημέρες πλιοφάνειας το χρόνο, αναρίθμητα μπαρ, καφέ και εστιατόρια, το μνημειακό της απόθεμα, την πρόσβαση της στην ευρύτερη περιοχή, με ό,τι καλύτερο έχει η Μακεδονία να προσφέρει να μην απέχει περισσότερο από μία ώρα δρόμο. Αρχαίες πόλεις, βυζαντινά μοναστήρια, εβραϊκά και οθωμανικά ίχνη, σημάδια ενός πολυεθνικού και πολυθρησκευτικού παρελθόντος σημαντικότετοι υγροβιότοποι, μοναδικά οινοποιεία και αμμουδερές παραλίες, σε συνάρτηση με τη μοναδική της γαστρονομία.

Θεσσαλονίκη... η γαστρονομική μητρόπολη

Αν νομίζετε ότι τη μέρα η Θεσσαλονίκη είναι πολύβουη και βιαστική, απλά περιμένετε μέχρι να αρχίσει να πέφτει ο ήλιος. Φαίνεται πως οι Θεσσαλονικείς βιάζονται να απολαύσουν τον απογευματινό καφέ τους επιστρέφοντας από τη δουλειά τους σε ένα από τα άπειρα καφέ της πόλης και μόλις σκοτεινιάσει, μαζεμένοι σε παρέες απολαμβάνουν τη Θεσσαλονικιώτικη κουζίνα σε κάποιο από τα χιλιάδες εστιατόρια του κέντρου και των προαστίων. Η μεγάλη ιστορία της, η γεωγραφική της θέση, η παραδοσιακή μουσική, το φυσικό περιβάλλον, οι παραλίες και η γαστρονομία της πόλης, αποτελούν όλα μαζί τις βασικές αναζητήσεις των επισκεπτών της.

Πουθενά αλλού, όμως στην Ελλάδα, δεν πρόκειται να βρεθούν τόσες πολλές διαφορετικές γεύσεις συνδυασμένες στο ίδιο τραπέζι, με τους κατοίκους της περήφανα να δοκιμάζουν και να υιοθετούν ασυνήθιστες, δυνατές γεύσεις και προϊόντα. Είναι ένα σταυροδρόμι γεύσεων, μία γαστρονομική μητρόπολη, στην οποία θρησκείες και κουλτούρες προσέθεσαν το δικό τους αποτύπωμα.

Γεύσεις και τεχνικές συνεχίζουν να υπάρχουν έως και σήμερα με τη συνύπαρξη ντόπιων, Οθωμανικών, Εβραϊκών και Γαλλικών επιρροών, ιδεών, προϊόντων και διαθέσεων. Τα απομεινάρια των βυζαντινών συνηθειών, η κληρονομιά των Οθωμανικών παλατιών, οι παραδόσεις των προσφύγων από τον Πόντο, τη Μικρά Ασία και την Κωνσταντινούπολη, αναμείχθηκαν με τις Βαλκανικές παραδόσεις, τις Εβραϊκές, Σεφαραδίτικες συνήθειες και τη Γαλλική πρωτοπορία, δημιουργώντας το γαστρονομικό προφίλ της Θεσσαλονίκης.

Ψάρια και Θαλασσινά σαρδέλες, μύδια, καλαμάρια και γαρίδες από τον Θερμαϊκό κόλπο, μαζί με παστά ψάρια, πωλούνται παντού στις αγορές της πόλης δίπλα σε μια πληθώρα ξερών φρούτων, ξηρών καρπών και ταχίι από τις γύρω περιοχές της Μακεδονίας. Λαχανικά,

φρούτα και γεμιστά τουρσί, τυριά, κρέας και πουλερικά από τις γύρω ορεινές και πεδινές περιοχές.

Οι μεγάλες αγορές, του Καπάνι ιδιαίτερα, παρουσιάζουν δίπλα-δίπλα όλες τις γαστρονομικές συνήθειες της πόλης. Πληθώρα από ουζερί και τοπικά εστιατόρια είναι διάσπαρτα σε όλη την πόλη με το μυδοπίλαφο, τα θαλασσινά, τα κεφτεδάκια, τις σαλάτες με σουσάμι και ρόδι, τα γεμιστά λαχανικά, τα πιάτα με κουκουνάρι, σταφίδες, δυόσμο, άνηθο και μαϊντανό να κυριαρχούν, τον μάραθο, τη ματζουράνα και το θρούμπι να ακολουθούν. Κυδώνια, κανέλα, γαρύφαλλο και μοσχοκάρυδο υπάρχουν σε γλυκές και αλμυρές δημιουργίες.

Ο πατσάς, ένα ιδιαίτερο πιάτο, κυριαρχεί ιδιαίτερα τις μεταμεσονύκτιες ώρες και η μπουγάτσα γλυκιά ή αλμυρή είναι η αγαπημένη συνήθεια τις πρωινές ώρες. Το μοναδικό κουλούρι Θεσσαλονίκης μπορεί να εντοπιστεί μαζί με το σαλέπι το χειμώνα παντού στην πόλη, από το πρωί μέχρι το βράδυ, ενώ τα τρίγωνα Πανοράματος σας γλυκαίνουν όλες τις ώρες και όλες τις εποχές του χρόνου.

Χαθείτε μέσα στις αγορές της πόλης, στο Καπάνι, στη Νέα Μοδιάνο και στα Λουλουδάδικα. Γευθείτε και αγοράστε αλλαντικά, τυρί, ελιές και φρούτα, αλλά την ίδια στιγμή απολαύστε και υπέροχους σαλονικιώτικους μεζέδες στα καφενεία και στα εστιατόρια της περιοχής. Και μαζί με

αυτά, απολαύστε τα τοπικά κρασιά. Στους αμπελώνες στις πλαγιές της Επανομής, της Περαίας και της Αγίας Τριάδας και στις πλαγιές του Βερτίσκου και στα επισκέψιμα οινοποιεία δοκιμάστε την υπέροχη ρετσίνα, το μοναδικό τσίπουρο και τους τοπικούς οίνους, που η παραγωγή τους είναι αξιοζήλευτη. Κρασιά με έντονη παρουσία στα εστιατόρια και στα μαγαζιά της πόλης, κρασιά blends με

γηγενείς και ξενικές ποικιλίες, ετικέτες συλλεκτικές και αριστοτεχνικά οινοποιημένες.

Η Θεσσαλονίκη είναι ένα μεγάλο σταυροδρόμι γεύσεων, μία γαστρονομική μητρόπολη. Εδώ θα δοκιμάσετε ένα πραγματικά αυθεντικό Ελληνικό street-food, με κουλούρι Θεσσαλονίκης, τσουρέκι, μπουγάτσα γλυκιά ή αλμυρή, και τρίγωνα Πανοράματος. Αλλά και φρέσκα ψάρια σε ταβερνάκια και ουζερί της πόλης ή πιάτα σε εστιατόρια μιας νέας γαστρονομικής κουλτούρας που εδώ και χρόνια έχει ανθίσει. Μιας μεγάλης κουλτούρας που χαρακτηρίζει τη Νέα Θεσσαλονικιώτικη Κουζίνα και της οποίας η φήμη, ήδη, έχει ξεπεράσει τα σύνορά της.

Thessaloniki... a city full of history and culture

With a population of about one million, ranking it as the fifth largest and most densely populated city in the Balkans and the second most densely populated in the country, Thessaloniki is the second most important economic, industrial, commercial and political center in Greece and an important transport hub for the rest of south-eastern Europe. Thessaloniki itself has never questioned its own cultural identity and millennia of existence. With a constant urban continuity of more than two thousand years, it was until the first medieval years one of the three largest cities in Europe. It was chosen as the ruling city of the Byzantine Empire and was historically one of the oldest and most multinational and inter-religious cities in Europe.

Thessaloniki is considered the cultural capital of Greece and is truly unique, in the sense that it artfully marries its thousand-year-old multicultural heritage and its architectural achievements to Roman, Byzantine, Ottoman and Sephardic history and tradition. A place unlike any other that Saint Paul had seen, multiracial and multi-human, with a Jewish Synagogue, in which he preached and then submitted his famous Epistle to the Thessalonians.

Region of Central Macedonia Crossing the Regional Unit of Thessaloniki

It is bathed by the sea in the east and west, it is protected by mountains in the north and south. And in its center, this place is flooded with plains and lakes. The Regional Unit of Thessaloniki is dominated by the urban complex of Thessaloniki and stands out in history, monuments and beauty.

Byzantine monuments and castles, seaside towns, sandy beaches, vineyards and orchards, forests and paths. With the sea bathing the city of Thessaloniki and its suburbs, with the great rivers of the wider area, the torrents and streams flowing on its shores and lakes, along with its entire coastal front, it would easily be characterized as the Regional Water Unit. An ancient, important place of the great Kingdom of the Macedonians, with significant political autonomy, passage between east and west. Through its course over the centuries, it justifiably emerged as a place of great economic development.

With a population of more than 150,000 students, Thessaloniki has a creative movement of a youth culture under 30, which you will not find anywhere else in Europe. Its pioneering activities and creative art, cafes, bars and clubs able to serve a population twice its size, art and entertainment venues all-in-one, its numerous and so important monuments, its unique gastronomy that gives it the title of Gastronomic Capital of Greece and the unobstructed urban beach of 5 km, a jewel with unique flora and places for activities, make Thessaloniki a great destination not to be missed. Today festivals characterize the city. «Dimitria Festival», since the «Golden Age» of the Byzantine period of the city, as well as the International Film and Documentary Festivals attract many art lovers in the city every year.

Aristotelous Square is the largest and most important square in Thessaloniki. A point of connection with the past of the city and at the same time the most complete and tangible version of Ernest Emprar's plan who undertook to reform Thessaloniki after the fire of 1917¹. Further up, the Byzantine church of «Panagia Chalkeon», the Ottoman «Bey Hamam» and the «Roman Agora» coexist, proving the multicultural coexistence of the city. And even higher up the emblematic five-aisled Byzantine church of the city, Saint Dimitrios, with its huge surroundings.

This elongated large square with its surrounding alleys, hosts much of the daily life of the city. Its architecture is full of details that refer to European and colonial standards, while the neo-Byzantine trends can also be seen. At the lower part of the Square, the famous school of the Jews of Thessaloniki «Alliance» was in operation once. Just opposite, the Thessaloniki Film Festival is housed. Aristotelous Square is a single architectural concept, which has been characterized by experts as the first major work of European urban planning of the 20th century¹.

A stone's throw from the Port and the historic pier A, a meeting point for young people, «Ladadika», is the area that cruise ship passengers will first meet, a place where yesterday meets today. The market of cereals and groceries that has been operating since the 16th century¹ is one of the liveliest and busiest areas of the historic center of Thessaloniki. The area that was left untouched by the fire of 1917¹ still retains many elements of its old character. The commercial activities in Ladadika developed on the Byzantine port, while during the Ottoman period it was called «Egyptian market». The opening of Tsimiski Street divided the area into Upper and Lower Ladadika. Upper Ladadika maintains to this day a mixed character, commercial and of entertainment at the same time and is one of the most charming areas of Thessaloniki, constantly enriching its identity.

Lower Ladadika is exclusively a central point of entertainment. Especially at night, the narrow alleys of the area are full of people who enjoy the intense night life of the city. Small, but also larger restaurants, bistros with a special character, bars, pubs, places with live music compose a unique atmosphere, which fully meets its reputation that has exceeded the city limits.

A large part of your attention is drawn to Edessis Street, which is full of stories hidden behind its buildings. Bensoussan Khan, a trade gallery known as Kyrtsi passage, one of the many trade galleries in the city, but also mansions that date to the late 19th century¹ and early 20th¹. The Natsina Palace stands out, with its elegant railings, the harmony of the windows that showcase the building as one of the most beautiful in Thessaloniki and the most recognizable in the area of the old so-called Frangomahala, that is French quarter. Thessaloniki marries the currents of Bauhaus and eclecticism, neoclassicism and Turkish-Baroque with art nouveau and rococo all over the center, but also to the east on the old Exohon Avenue.

One of the most charming and famous areas of Thessaloniki, Ano Poli preserves the memory of history almost intact. It was first inhabited in the 4th century¹ by Christian families but by the 16th¹ it had become the main Turkish quarter, with the exception of the Byzantine monasteries and temples of the area. The houses are typical examples of Macedonian architecture which, however, incorporates influences from European architectural currents.

The narrow streets, the cobble paths, the steep slopes, the gardens of the houses carry to our days an atmosphere of the old city from which the important monuments are not missing. As you walk you will come across medieval churches that hide rare artistic treasures, such as: Saint Nikolaos Orphanos, Saint David, the Monastery of Vlatadon. In Tsinari, it seems that time has stopped. There one can see the typical Macedonian architecture of the early 20th¹ century. It is fortunate that the area was not touched by the flames of 1917¹, making it a point of connection with

many different historical phases of the city, maintaining the character of an old neighborhood.

Further on, Koule Kafe, another point that connects us with the past of Thessaloniki. The building on Krispou Street and the unique Byzantine bath next to it, a monument of UNESCO world cultural heritage, catches the eye. This area, which starts from the Upper City and ends in front of the house and museum of Kemal Ataturk, is one of the most interesting and dense in narratives.

From there going down to the sea, parallel to the eastern Byzantine walls you will find the White Tower, built in the 15th century¹, on the site of the oldest tower of the Byzantine fortification of Thessaloniki, at the point where the eastern wall met the sea wall. Known over the years with various names, «Tower of the Lion», «Tower of Kalamaria», as well as «Tower of the Janissaries» and «Tower of Blood» (Kanli Koule), when it became a prison and place of convicts' execution. In 1883¹, the Tower was whitewashed and given the name White (Beyaz Koule), its current name. An indisputable symbol of Thessaloniki, since it has been standing alone on the waterfront since 1911¹, after the demolition of the sea and the eastern wall. Today, it hosts the exhibition that presents all aspects of the long and incredibly interesting history of the city. In the city center, noisy and intense,

alleys, suffocating from people until the early morning hours, especially on Friday and Saturday nights, invite you to experience its pulse.

Thessaloniki... of the four seasons and the endless choices

Thessaloniki has this big and intense nightlife all year round, which you will not easily find anywhere else. But Thessaloniki is not only its center. Not far from the center, it is surrounded by beautiful quarters, sandy beaches, monuments of nature, historical forests and settlements that operate autonomously from the city, but also complementary to it. Very close to the city, the sandy shores of Perea, Agia Triada, Michaniona and Angelochori, with the warm waters and the picturesque taverns on the sea, accessible by boats from the Port and the waterfront of the city. A little further, Epanomi, with its wetland, its beaches and its famous vineyards. On the other side of the city, the Delta of the Axios river with the large wetland, enriched with the waters of the rivers Loudias and Gallikos. With its rich fauna in the inmost part of the city, a place of water buffalos and migratory birds and the unique in Greece rice fields of Chalastra occupying one third of its area. There, on the outskirts of the Delta and the shores of Thermaikos Gulf, one can find the impressive facilities of the local mussel farmers. Shellfish are exported to the best markets in the world.

With the herds of wild horses from breeds influenced by Thessaly and Pindos. If you are lucky, you may see them graze in the meadows of the Delta. This is the end of your tour to the western landscapes of Thessaloniki.

Over the city of Thessaloniki, Mt Chortiatis, a breath of fresh air and a place to escape from the urban metropolis. Mt Chortiatis dominates with its volume and height throughout the Regional Unit of Thessaloniki. On the southern slopes of Mt Chortiatis, the traditional stone settlements invite you. The villages of Livadi and Peristera, Petrokerasa as well as the historic settlement of Chortiatis from the Second World War. Further below, Souroti natural mineral water gushes from the Anthemountas river.

Thessaloniki, Mecca of culture and history

Thessaloniki was founded as an urban center by Kassandros, general of Philip II, in 316 BC¹ and was named after the sister of Alexander the Great. Part of the housing policy of the successors of Alexander the Great, aiming to create strong cities in key locations to ensure communication between the state of Macedonia and the rest of the world. The historical character of Thessaloniki is directly connected with its Byzantine life. The walled city and its monuments could reasonably be described as a large open-air museum.

Going to the northeast to the borders of the large life-giving plain of Thessaloniki, the historic village of Gefyra, a place of surrender of the Ottoman forces to the Greek Army, with the Museum of the Balkan Wars. A little further northwest the Byzantine Bogomils' Cemetery with the 10th century¹ huge round stone crosses, made by the Bogomils, the socio-political "heretical" Christians of Byzantium.

The great plain lies to the west of the city whereas the plain of lakes as well as the lakes of Langadas and Volvi to the northeast, surrounded by

picturesque villages. The town of Langadas is the center in this part of the Regional Unit. Langadas is famous for its «anastenaria» and its baths as well as the village of Sochos on the slopes of Vertiskos, known for its vineyards and carnival. Even further east, Makedonika Tempi with the castle of Rentina and the fortified Byzantine settlement in Rentina reaching the eastern coastal front where the towns of Stavros and Asprovalta lie. In the straits and in ancient Arethousa, the tragic poet Euripides lost his life and was buried in its soil.

An open museum-city that developed over the centuries in every way, often playing a leading role, thus proving its great importance and place in the structure of the state. Every neighborhood of the city today retains its Byzantine or post-Byzantine element from another era, when the city was the co-reigning city of a very strong at first and later declining Byzantine Empire. It later became the center and main hub of the Ottoman Empire. The city was fortunate enough to preserve mainly the monuments of its glorious religious past.

Fifteen monuments of the city are included in the UNESCO World Heritage List

All the monuments of the city, Roman, Byzantine, Post-Byzantine, Ottoman have been declared as historical monuments. Fifteen of them, the early Christian-Byzantine monuments of the city, are included in the UNESCO World Heritage List, along with the 8 km long strong fortification wall, which dates back to the founding of the city in the late 4th century¹. These impressive fortifications with the addition of defensive buildings and towers in different periods of history take you back in time! Visit Eptapyrgio and

the Triangle Tower, one of the most impressive points of the walls, which was used as an arsenal and artillery tower as well as Portara, the main gate of the walls. The view of the city and the Thermaikos Gulf from here is unique!

The only exception to the worshipping or defensive character of its Byzantine monuments is the small Byzantine bath on the edge of Ano Poli. The churches of the city follow the variety of architectural traditions of Byzantine architecture. From the dominant style of the Early Christian Basilica, to the transitional vaulted church of the early Byzantine period, then to the Middle Byzantine period, and finally to the churches of the Late Byzantine period.

15 top UNESCO monuments are located in Thessaloniki. The Rotunda stands out with its unique mosaics, built on the axis of Pompeii Street that connected it with the magnificent Palace complex of Galerius and Galerius Arch (Kamara) between them. The Basilica of the patron saint of the city Demetrius and the wonderful iconic mosaics of St. Sophia, similar to which can be found only in Saint Irini church in Constantinople, Achiropoititos, Saint Nikolaos Orfanos, the Patriarchal Monastery Vlatadon, Saint Panteleimonas, Panagia Chalkeon, the sunken Church of the Savior and many others. Monuments all enclosed within the ancient walls. For this reason, Thessaloniki is justifiably characterized today as a city with the strongest and most visible Byzantine heritage following Constantinople.

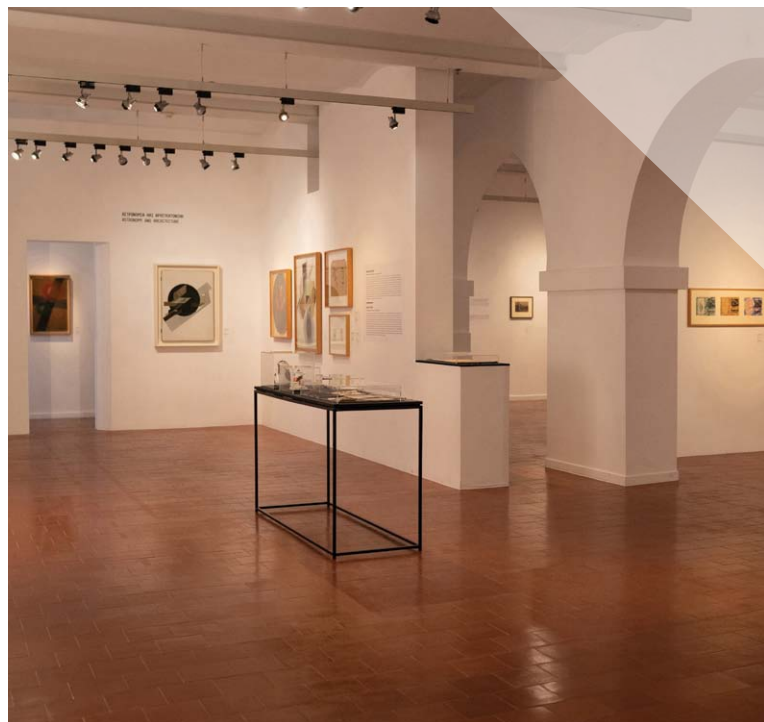

The Roman Agora and the Palace Complex of Galerius, being the two emblematic archeological sites of the city and the innumerable finds, on the ground floor of buildings and gardens, basements of apartment buildings and courtyards, Macedonian tombs, early Christian, Ottoman and Ottoman temples will give you the sense of a city that lives even today in good harmony with its past. There are also excellent Ottoman monuments in the city. With the White Tower holding the scepters of glory and Bezesteni, known to the locals as Alkazar and Loutra Paradise, Geni and Yahudi Hamam, Alatza Imaret and so many more.

The city that was called Jerusalem of the Balkans for centuries after the arrival of the Spanish-speaking Jews in 1492¹, still has a few monuments and memorials of its Jewish past even today, after the Holocaust, where the vast majority of Thessaloniki Jews did not return to their homeland. Monasteriotes Synagogue is the most visited monument whereas Eleftherias Square as well as the Old Railway Station also bear the burden of Memory. At the same time, the impressively preserved mansions on Queen Olga Avenue, the old Exohon Road, stand as a reminder of a historic and thriving Jewish community, as well as of the Sephardic heritage.

More than 30 Museums, immeasurable cultural wealth

And if all this is not enough to challenge you, then the great number of the city Museums, more than 30, such as the Museum of Byzantine Culture and the Archaeological Museum, the Jewish Museum and the State Museum of Contemporary Art with the largest and most important collection of the Russian Avant-Garde, the Macedonian Museum Contemporary Art with the main Iola Collection, will surely bring you to the city.

Every quarter of the city and every part of the Regional Unit seems to be dedicated to those who inhabited, conquered and colonized them, but also to the refugees who settled them.

Small monuments and traces of civilizations are spread on slopes, plains and mountains. In villages and towns. Leaving the city and arriving at the Thermal Baths in Langadas, the two Byzantine baths, located in the area, will impress you. As a monument it is the most important Byzantine building using a bath of a similar nature in all of Northern Greece, differing in form and function from other buildings using a hammam, such as the Paradise Baths and the Agora Bath in Thessaloniki. With the exception of the Byzantine Churches of Thessaloniki, it is one of the few monuments that retain their original use to this day. Apollonia, an area of ancient Mygdonia, first inhabited in the 5th century BC¹ with the lost jewel-temple of Apollo at the edge of it. According to tradition, Saint Paul's Altar lies there. That is where he stood

on his way to Thessaloniki, following via Egnatia and the shady plane tree next to it, a protected Monument of Nature. A little further north, Ossa is one of the oldest and most picturesque settlements in Central Macedonia.

On the other side of the city on Mt Chortiatis and in the homonymous village, the church of the Transfiguration of the Savior is one of the most important Byzantine monuments of Thessaloniki dating from the 12th century AD¹, with magnificent surviving frescoes, once included in the large Monastery of the Hortaites.

On the slopes of the same mountain and a little lower, forests, lakes, walking paths and geological formations among which you will find the picturesque villages of Peristera and Livadi with the stone houses, Monopigados, Vasilika and Agios Antonios as well as the historic Monastery of Saint Anastasia.

On the east side of the Regional Unit, the Byzantine Castle in Rentina is located on the top of a hill, next to the Richio River, at the western entrance of the Straits of the Macedonian Tempi. It was continuously inhabited from antiquity to the first years of Ottoman rule. Next to Rentina, Nymphopetres, the tomb and the Ottoman baths in Apollonia, the Byzantine tower in Vrasna, the Hellenistic settlement in Asprovalta. Countless archeological, Byzantine, Muslim and newer monuments as well as historical traces are evidence of the course and evolution of the area in the course of history. And they are definitely a challenge and a cognitive experience for those of you who dare to discover them.

Thessaloniki... of contrasts, of touring and adrenaline

Built on the slopes of Kedrinos Hill on the one hand and the bay of Thermaikos on the other, the city has the privilege to offer not only urban but also mountainous and marine activities, for the young and the old.

Thessaloniki is a city that believes in the creative power of children and feels that it has to cultivate it. Even when these children and their families are visitors to this city. It is a family friendly destination.

It is a place that we invite you to get to know it through the Museums, sights, visits to parks, bike rides, activities for children and to explore routes for the whole family. From the port you can cycle on the New Waterfront and reach the Concert Hall, a 5 km route, or board the boats that during the summer months sail to Neoi Epivatias and Perea, where the Thessalonians once had their holiday homes. There you will definitely enjoy the sandy beaches and find many fish taverns with fresh fish and tables on the beach. A coastal front of many kilometers up to Epanomi, with open beaches that host water activities, windsurfing, sea kayaking, kitesurfing, cyclists, shipwrecks and wetlands. Respectively, at the eastern side of the Regional Unit, the beaches of Asprovalta and Stavros are an attraction for many Thessalonians and tourists, in a landscape that perfectly combines the forest with the sea, sand sports, fishing and sailing trips.

A little further towards the valley of the lakes, balloon flying will excite you. The Regional Unit of Thessaloniki is ideal for all outdoor activities and sports, both water and mountainous ones. The mountain line of Vertiskos and the lush slopes of Mt Chortiatis with their paths and cycling routes. The unique experience of «paragliding» on the slopes of Agios Antonios, for those who seek adventure, the feeling of freedom and fascinating images.

The thermal baths in Lagadas offer tranquility and well-being, just a breath away from Thessaloniki. And of course, those of you who love bird watching

can visit two of the most important wetlands in Greece that are found here. The Delta of Axios, in 22,000 acres, hosts a multitude of birds and its wonderful riparian forest, along with the water buffalos and the herds of wild horses as well as the human activities of rice and mussel farming. And the wetland of Lakes Volvi and Langada, a place so important for the migratory birds, with lush vegetation that will give you the opportunity to admire up close the herons, storks and flamingos, which find shelter in the lap of the lake. The Regional Unit of Thessaloniki is a really great place for many different experiences. Thessaloniki... a city of business and scientific events With so many different conference venues, one thing is for sure. That there will definitely be one for you who are interested in organizing your own meeting.

Thessaloniki... the ideal city for business and scientific events

19 Conference centres² and 39 Hotels² with Conference facilities, all of which offer state-of-the-art technology and services that will meet all your expectations. The city is connected by air with at least 24 countries³ and at least 38 airlines³ prefer it as a destination. With almost 300 days of sunshine a year, countless bars, cafes and restaurants, its monument reserve, its access to the wider area, with all the best that Macedonia can offer in less than an hour away. Ancient cities, Byzantine monasteries, Jewish and Ottoman traces, signs of a multinational and multi-religious past, very important wetlands, unique wineries and sandy beaches, in relation to its unique gastronomy.

Thessaloniki... the gastronomic metropolis

If you think that Thessaloniki is noisy and busy during the day, just wait until the sun starts to set. It seems that the people

of Thessaloniki, when returning from work, are in a hurry to enjoy their afternoon coffee to one of the endless cafes of the city and as soon as it gets dark, they enjoy Thessaloniki cuisine in groups in one of the thousands of restaurants in the center and suburbs. Its long history, geographical location, traditional music, natural environment, beaches and gastronomy of the city are altogether the main quests of its visitors.

Nowhere else, however, in Greece, will there be so many different flavors combined at the same table, with its inhabitants proudly tasting and adopting unusual, strong flavors and products. It is a crossroads of flavors, a gastronomic metropolis, to which religions and cultures have added their own imprint.

Flavors and techniques continue to exist to this day with the coexistence of local, Ottoman, Jewish and French influences, ideas, products and moods. The remnants of Byzantine customs, the heritage of the Ottoman palaces, the traditions of refugees from Pontus, Asia Minor and Constantinople, interwove with the Balkan traditions, the Jewish, Sephardic customs and the French avant-garde, creating the Thessaloniki avant-garde.

Fish and Seafood like sardines, mussels, squid and shrimp from Thermaikos Gulf, along with salted fish, are sold everywhere in the city markets next to a variety of dried fruits, nuts and tahini from the surrounding areas of Macedonia. Vegetables, fruits and stuffed pickles, cheeses, meat and poultry from the surrounding mountainous and lowland areas.

The big markets, of Kapani in particular, present all the gastronomic habits of the city side by side. Plenty of ouzeri and local restaurants are scattered throughout the city with musel pilaf, seafood, meatballs, salads with sesame and pomegranate, stuffed vegetables, dishes mainly with pine nuts, raisins, mint, dill and parsley as well as marjoram and thyme.

Quinces, cinnamon, cloves and nutmeg are present in sweet and savory creations. The tripe, a special dish, is very popular especially in past midnight hours and bougatsa, sweet or salty, is the favorite habit in the mornings. The unique koulouri of Thessaloniki can be found everywhere in the city in winter, from morning to night, along with salep, while the sweets called Panorama

triangles sweeten you all hours and all seasons of the year. Let yourself get lost in the markets of the city, in Kapani, in Nea Modiano and in Louloudadika. Taste and buy cold cuts, cheese, olives and fruits, but at the same time enjoy wonderful lounge delicacies in the cafes and restaurants of the area.

Along with them, enjoy the local wines. On the slopes of Epanomi, Perea and Agia Triada and on the slopes of Vertiskos visit the vineyards and the wineries open to the public and try the wonderful retsina, the unique tsipouro and the local wines, whose production is enviable. Wines with a strong presence in the restaurants and shops of the city, wine blends with indigenous and foreign varieties, collectible labels, masterfully vinified.

Thessaloniki is a great crossroads of flavors, a gastronomic metropolis. Here you will try a truly authentic Greek street-food, with Thessaloniki koulouri, tsourekli, sweet or savory bougatsa, and Panorama triangles. But also fresh fish in taverns and ouzeri in the city or dishes in restaurants of a new gastronomic culture that has flourished for years. A great culture that has already begun to characterize the New Thessaloniki Cuisine and whose fame has already crossed its borders.

1. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Κόμβος «Οδυσσεάς»
Ministry of Culture and Sports, ODYSSEUS Portal
2. Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος
Hellenic Chamber of Hotels
3. Fraport Greece

Do something **GREAT.**

Scan me!

www.visit-centralmacedonia.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

European Union
European Regional
Development Fund

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

REGION OF CENTRAL MACEDONIA

MANAGING AUTHORITY
O.P. Region of Central Macedonia

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Co-financed by Greece and the European Union